

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v torek in soboto ob 4. uri popoldne. Ako pade na ta dneva praznik, izide dan poprej.

Stane na leto — K 10

1/2 leta . . . „ 5

1/4 „ . . . „ 2.50

Posamične številke stanajo . . . 8 vin.

Na naročila brez doposlane naročilne se ne oziramo.

SOČA

Telefon št. 83.

„Vse za narod, svobodo in napredek!“ Dr. K. Lavrič.

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7
v Gorici v I. nadst. na desno.

Upraviništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7
v I. nadst. na levo v Goriški
Tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati
loco Gorici.

Oglasi in poslanice se računijo
po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat
16 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12
vin. vsaka vrsta. Večkrat po po-
godbi. Večje črke po prostoru.
Reklame in spisi v uredniškem
delu 30 vin. vrsta. — Za obliko
in vsebino oglasov odklanjamo
vsako odgovornost.

Slovensko politično društvo ustanovljeno.

Ustanovilo se je »Slovensko politično društvo v Gorici«. Ustanovni občni zbor se je vršil v četrtek 24. t. m. »pri zlatem jenu« v Gorici. Razposlanih je bilo le določeno malo število vabil, ki so pa dobila povsem povoljnega odziva z osebno udeležbo in pismi in se je konstatiralo, da število priglavljenih članov že daleč prekaša za ustanovni občni zbor poleg pravil potrebno število.

Občni zbor je otvoril in vodil dr. Karel Podgornik. Pozdravil je navzoče, povdaril društva blag namen, skrbeti za občni blagor goriških Slovencev. Obstojno desorganizacijo so vzročili tudi znani dogodki na gospodarskem polju. Uspehe se more doseči z energičnim delom. Da se odpomore sedanjemu položaju, za to je dosti dobre volje; zanimanja ni malo, iz skupnega zanimanja in dela pa se rodi dober sad.

Prof. Košnik je imel na to obširnejši govor, ki se je pečal z našim napredkom v narodnem oziru, s šolami, pomenom goriškega mesta. V narodnem oziru napredujemo. Uspehi so tu. V Gorici je najljutejši boj, ali dosegli smo uspehe pri ljudskem štetju, pri volitvah, pri okr. bolniški blagajni. Položaj treba izkoristiti. Naše meje so stalne, manjšine vstrajajo in se gibljejo. Nemci imajo vso zaslombo in se utrjujejo; posebno jim je zaslomba železnica. V šolskem vprašanju treba še mnogo spopolniti; najslabše s šolo je v Gorici. Govori o časopisu, o »Soči« in »Primorcu« ter poziva na razširjenje in agitiranje za lista. Zaključil s pozivom: da naj se strnemo v dolgo falango in damo tako Slovenstvu v Gorici oporo, da niso bile zaman naše sanje o Gorici.

Dr. Puc omenja, da se je predgovornik omejil na šolo in Gorico, on pa razloži pomen in namen društva, ki mu je narodno in gospodarsko delo pred vsem. Upoštevati moramo, da smo brez vodstva in niti napredna niti kmečka stranka pravzaprav ne obstojate več. Treba pa nasve-

tovali na to, da se povzdigne njegova narodna zavest in da se izboljša gospodarsko stanje vseh narodovih slojev.

§ 3. Da doseže ta namen, vporablja društvo vsa zakonito dopuščena sredstva: zlasti prireja na raznih krajih Goriško-Gradiščanske občne zbore, sodeluje pri volitvah v javne zastope, vloga peticije in vloge, sklicuje shode in ankete, podpira in izdaja časopise, knjige in brošure ter ustanavlja gospodarske in prosvetne organizacije.

§ 4. Svoje stroške pokriva društvo s prispevki članov, z dobrotelnimi doneski, darili in volili.

§ 5. Društvo je ustanovljeno, kadar mu pristopi vsaj 50 društvenikov in kedar se izvoli odbor. Društveni član more biti vsak polnoletni avstrijski državljani moškega spola, katerega sprejme odbor, odbor pa lahko sprejem odkloni, ne da bi navedel vzrokov.

§ 6. Vsak član, ki pristopi, se obveže s pristopnico katero podpiše, plačevati članarino, dokler bode član društva, najmanj pa za eno leto. Visokost članarine določa odbor.

§ 8. Vsak član ima pravico: a) udeleževati se društvenih shodov in zborovanj, b) govoriti na zborih, staviti vprašanja in predloge, glasovati, voliti in voljen biti.

§ 9. Vsak društvenik ima dolžnost: a) pospeševati in podpirati po svoji moči društveni namen, b) ravnati se po zborovih in odborovih sklepah, c) plačevati v redu članarino, d) podpirati društveno časopisje, zlasti s čitanjem, razširjanjem in naročanjem.

§ 11. Redni občni zbor je sklicati praviloma vsako leto vsaj pa vsako drugo leto; čas in kraj zborovanja določa odbor.

§ 13. Občni zbor ima pravico: 1) Voliti društveni odbor, in sicer predsednika, 4 podpredsednike, 5 odbornikov; dalje izvoli 10 namestnikov. Predsednik, vsaj 3 odborniki in 3 namestniki morajo stanovati v Gorici.

§ 14. Opravilna doba odbora traja 2 leti. Dokler se ne izvoli novi odbor, oskrbuje stari društvena opravila.

§ 15. Odbor voli izmed odbornikov tajnika in blagajnika ter rešuje vse dru-

govori so na to in debatirali župan Medvešek, dr. Puc, dr. Podgornik, župan Vran, dr. Dereani. Pojasnilo se je potrebno in spregovorjena je bila odkrito marsikatera pametna beseda.

Društvo šteje 10 odbornikov in 10 namestnikov. Za predsednika je bil izbran dr. Karel Podgornik, odvetnik v Gorici. Ko se odbor konstituiral, priobčimo tudi druga imena.

Položeno je zrnje, ki naj tla obilo dobrega sadu. O društvu bomo še pisali, istotako o našem političnem položaju v deželi in sploh povedali vse potrebno, da bo jasno vsej naši javnosti, kaj hoče novo politično društvo, kako je potrebno goriškim Slovencev, ki naj pristopijo v obilnem številu, da bo sledil smotrenemu delu dober viden uspeh.

Somišljeniki, na delo!

Iz pravil

»Slov. političnega društva«.

§ 1. Slovensko politično društvo v Gorici je ustanovljeno za Slovence na Goriško-Gradiščanskem in ima sedež v Gorici.

§ 2. Namen društva je razširjati politično izobrazbo med slovenskim ljudstvom, braniti njegove narodne pravice,

Kaj pa je potem vredno? Odgovor je jasen: in ti, Klava, mi ne ugovarjaj, zakaj bilo bi brezuspešno.

»Čakaj, to še ni vse. Kako je bilo s teboj? Ali je bilo tebi lahko biti požrtvovalna? Ali se tvoja duša, ko se je udala požrtvovalnemu delu, ni borila z navadami od detinstva, razkošja, bogastva, okusa? Ali nisi molče trpela, ko si morala bresti po blatu, da si gledala vso to preprosto, odvračajočo siromaštvo in nadložnost? Ne reci, da nisi! Mnogo si trpela, in to ti je tudi skrčilo življenje... Odkod pa si dobila to bolezen — sušico, ki te je spravila v grob tako zgodaj? Odkod? Ne, ne daje se požrtvovalnosti zastoj onemu, ki ima ljubezen v srcu. Ti pa si jo plačala s svojim življenjem...«

»To je vse. Z življenjem si plačala požrtvovalnost, jaz pa bom plačala zato, ker nisem vstvarjena zanjo. Odkar sem spoznala tebe, tvoje življenje, tvojo dušo, ni zame življenja izven tega. In glej — mirna sem, srce mi bije enakomerno. To je zato, ker sem že mrtva, v duši mi ni ničesar živega več, preostaja samo še, da izvršim formalnost. Nikogar ne preklinjam, nikogar ne dolžim krivde, — naj živi, kdor more, s svojim nizkim, brezcilnim, brezmišelnim življenjem!...«

dekovati na to, da se povzdigne njegova narodna zavest in da se izboljša gospodarsko stanje vseh narodovih slojev.

§ 3. Da doseže ta namen, vporablja društvo vsa zakonito dopuščena sredstva: zlasti prireja na raznih krajih Goriško-Gradiščanske občne zbore, sodeluje pri volitvah v javne zastope, vloga peticije in vloge, sklicuje shode in ankete, podpira in izdaja časopise, knjige in brošure ter ustanavlja gospodarske in prosvetne organizacije.

§ 4. Svoje stroške pokriva društvo s prispevki članov, z dobrotelnimi doneski, darili in volili.

§ 5. Društvo je ustanovljeno, kadar mu pristopi vsaj 50 društvenikov in kedar se izvoli odbor. Društveni član more biti vsak polnoletni avstrijski državljani moškega spola, katerega sprejme odbor, odbor pa lahko sprejem odkloni, ne da bi navedel vzrokov.

§ 6. Vsak član, ki pristopi, se obveže s pristopnico katero podpiše, plačevati članarino, dokler bode član društva, najmanj pa za eno leto. Visokost članarine določa odbor.

§ 8. Vsak član ima pravico: a) udeleževati se društvenih shodov in zborovanj, b) govoriti na zborih, staviti vprašanja in predloge, glasovati, voliti in voljen biti.

§ 9. Vsak društvenik ima dolžnost: a) pospeševati in podpirati po svoji moči društveni namen, b) ravnati se po zborovih in odborovih sklepah, c) plačevati v redu članarino, d) podpirati društveno časopisje, zlasti s čitanjem, razširjanjem in naročanjem.

§ 11. Redni občni zbor je sklicati praviloma vsako leto vsaj pa vsako drugo leto; čas in kraj zborovanja določa odbor.

§ 13. Občni zbor ima pravico: 1) Voliti društveni odbor, in sicer predsednika, 4 podpredsednike, 5 odbornikov; dalje izvoli 10 namestnikov. Predsednik, vsaj 3 odborniki in 3 namestniki morajo stanovati v Gorici.

§ 14. Opravilna doba odbora traja 2 leti. Dokler se ne izvoli novi odbor, oskrbuje stari društvena opravila.

§ 15. Odbor voli izmed odbornikov tajnika in blagajnika ter rešuje vse dru-

Odložila je pero in zaprla knjižico. Obraz ji je bil blede, otrpel, brezstrasten, tako da je bila zares podobna mrliču, katerega sili neka neznana sila, da se mehanično premika. Pristopila je k malemu kovčegu, odprla ga, poiskala v njem škaflijo, odprla še to z malim ključem, pobrskala po nji in našla revolver. S sigurnimi kretnjami je dela naboje na mesto, spravila revolver v žep in zaklenila škaflijo in kovčeg. V cerkvi je baš bila ura najst. »Vsak čas se vrne mati. Treba se je požuriti. Ne bi marala v njeni prisotnosti...« Tedaj pa jo je zadržala nova misel:

»Dobro, tako sem sklenila. Zdi se mi, da drugačne odločitve sploh ne more biti. Ali tako je treba — čemu naj hitim tako? V meni je še vedno utis one strašne slike, katero sem videla pri Stjepanidi. V sobi je vroče, soparno, dušeče. Sprehodim se nekoliko, da se malo nadiham hladnega zraka, da vidim rečico, zvezde, drevje, obsvetljeno, kopajoče se v mesečini... Morda me to osveži, pa sklenem nemara kaj drugega. Zakaj življenje se ne vrača, se daje samo enkrat. Morda je bilo vse to, vse te misli, ki sem jih napisala, samo blodnja.«

štvene posle, v kolikor niso pridržani občenemu zboru.

V direktivo svojega poslovanja si sestavi v prvem poslovnem letu poslovnik, ki je do izpremembe obvezen i za nadaljnje odbore. Ako odbornik odpade, stopi na njegovo mesto namestnik, katerega določi odbor.

Iz § 16. Občni zbor in odbor sklepata z nadpolovično večino glasov; pri enakosti glasov odloča glas predsedujočega.

Volitve se vrše z listki ali pa, če ni ugovora, z vzklikom. Pri enakosti glasov odločuje žreb.

Skader -- padel.

V torek zvečer so že kazala zadnja poročila, da sedaj pa res utegne končno pasti Skader. V sredo dopoldne pa je dospela v Gorico vest, da je Skader padel. Od ust do ust je šla ta vest in se je raznesla hitro po deželi. Marsikdo seveda ni hotel verjeti, ker ni padel toliko časa, ker je trdnjava trdovratno vstrajala in ker smo čuli, da Srbi odhajajo izpred Skadra. Vendar se je vest potrdila: Skader je padel.

Črnogorec je bil skozi stoletja in stoletja oborožen; s puško in harfžarjem se je boril s sovražnikom; trpel in umiral. Vsled te dolgotrajne borbe je postal junak, hraber, samozavesten človek. Narodna pesem je opevala večne boje z dušmaninom in kovala je v zvezde junaštvo in srčnost sinov Črnogore. Črnogorski otrok je poslušal pesem in učil se, peti jo. Sin za očtom, vnuk za dedom, ne sme zaostati za njim, še prekositi ga mora v bojni slavi. Komaj more črnogorski otrok dvigati ročice, jih dviga po puški in po handžarju. Iz materinih ust čuje popevke o slavilih junakov. Majka ga uspava, pojoč mu bojne pesmi iz davnih časov; ko ga pestuje ali za roko vodi, mu govori o hrabrosti črnogorskih junakov, dostavlja: ti ne smeš zaostati za njimi! Z materinim mlekom vživa življenje, hrabrost in junaštvo, ponos in pogum. Od majhnih nog do groba ga spremlja pesem in tradicija junaštva. In tako postane junak, kakor veli pesem

Ugasnila je luč in odšla. Zunaj je bilo tiho, kakor preje. Popov dom je bil razsvetljen še vedno. Danes je torej tam veselje zelo močno. Manjčka je šla proti cerkvi. Pot je vodila namreč tako, da si moral iti mimo cerkve, ako si hotel k reki. Hodila je hitro, prizadevajoč si, da se nadiha čim več zraka, kakor da ji je nekdo zapovedal to.

Prišla je do cerkve in hitro pogledala na popov dom. Sence, ki so se premikale za razsvetljenimi okni, so postale jasne postave, med katerimi se je moglo spoznati graščaka in Zinajdo Petrovno, Sutugina in popovo hčer; postave so se hitro premikale mimo oken, izmenjujoč druga drugo; zvoki glasovirja so se razlegali zamolklo. Plesalo se je najživahneje. Samo v kabinetu očeta Semjona je bilo temno; stariček gotovo že spi, ali pa je morda ugasil luč iz štedljivosti, naslonil se na divan in gleda zamišljeno rajajoče. To so srečni ljudje, ki se zadovoljijo s tako malim! Na vsak način so videti oče Semjon, žena in hči danes izredno dobre volje. Saj danes je cerkev nenađoma dobila nepričakovan stotak...

(Pride še.)

POTAPENKO:

Generalova hči.

Prevel: A. M.

(Dalje.)

»Ne reci, da mi tvoja izpoved ni koristila: to ni res. Ako bi ne bila spoznala tebe, bi ne poznala resnice. Ako bi ne videla tvoje duše, čiste, pravične, polne ljubezni, bi se zopet vrgla v vrtinec praznega, brezčuvstvenega življenja. Zdaj pa ne morem tega, ker vem, kako je to življenje, zakaj spoznala sem drugo. Ne, Klava, ti si storila svoje z menoj, storila si, kar si mogla...«

Torej tudi tam ni drugega kakor praznота, puščoba. Kaj pa je to? Živeti na svetu kot klavirni stvor od dela, v katero sam nimaš zaupanja, in samo zato, da ješ, piješ, da se oblačiš in da imaš toplo bivališče, živeti zato, da ne umreš, — ali je to vredno? Vrteti se v sladki praznoti, preganjati se za srečo, ki je istotako blesteča in minljiva, kakor je ona solnčna lisa od ogledala, ki jo otrok igraje se premika po steni! On samo draži oči, drugi otroci se pode za liso; ko pa okrene ogledalo, — je ni več. Ne, to res ni vredno.

in junaška tradicija. Tak je Črnogorec in taki črnogorski junaki, zaupajoči svojemu gospodarju, so šli v boj pred Skader, trpeli in umirali, končno pa slavno zmagali.

Srbske narodne pesmi, najlepši literarni zaklad jugoslovanski, imajo nekaj mistično-alegoričnega na sebi. Tako tudi pesem o »Zidanju Skadra«, petindvajseta v zbirki Vuka Karadžića. »Grad gradila tri brata rodjena — Do tri brata, tri Mrđjavčevića — Jedno bješe Vukašine kralje, — Drugo bješe Uglješa vojvoda, — Treće bješe Mrđjavčević Gojko.« Tristo mojstrov je Skader gradilo, a vse, kar se je do noči naredilo, je vila ponoči razrušila. Vila naznani knezom, da se mesto ne bo dozdalo, ako se vani ne zazida žena, ki pride prva zjutraj primest graditeljem zajtrka. Kneza Vukašin in Uglješa sta to kljub vilini prepovedi svojima ženama povedala in ju svarila, le Gojko je molčal. In tako so zjutraj mlado Gojkovico, ki se je nič hudega sluteč podala k stavbenikom, prišli in v zid zazidali. Na prisrčne prošnje nesrečne matere so ji pustili v zidu le prostor, da doji čete, ki so ga ji prinašali iz doma, in okno za oči, da je mogla zreti za njim, ko so ga ji odnašali.

Slovanska mati je zazidana v temelje Skadra in je čakala svojih sinov ter jih dočkala. Po toliko stoletjih so zopet prišli in Skader, rojstni grad kraljeviča Marka, s potoki krvi zavzeli.

Črnogorci so pričeli z generalnim naskokom naenkrat od vseh strani, a svoje glavne sile so zbrali pod Tarabošem, kamor so namenili svoja žrela tudi težki srbski pozicijski topovi, ki so pripravljali črnogorski pekoti pot. Bitka je trajala nepretrgoma od nedelje do torka. Kakor blazul so se Črnogorci med strašnim gmenjem srbskih topov zakadili na turške pozicije na Tarabošu. Turki so ponovno vrgli Črnogorce nazaj, a črnogorski junaki niso odnehal. Nastopale so vedno nove sveže čete, ki so šle nevstrašeno v smrt, v svesti si, da umro za svojo domovino in slavo črnogorskega orožja.

V ponedeljek je črnogorska infanterija na zapadni in vzhodni fronti osvojila že celo vrsto turških utrdb, dočim se Taraboša kljub silnemu naskoku ni mogla polastiti. Vendar pa je bil Taraboš že tako obkoljen od vseh strani, da je bila tudi njegova usoda že zapečaten.

V torek na vse zgodaj zjutraj so Turki, ki so spoznali nevarni položaj, v katerem se nahaja Taraboš, ki odločuje o usodi Skadra, podvzeli obupen protinaskok in skušali Črnogorce vreči iz zavzetih pozicij na prejšnje mesto. Vnele se je nepopisno klanje. Kljub temu, da so bili Črnogorci skoro do smrti izmučeni, so se vrgli na prodirajoče Turke kakor vihar in noželi in podrlj vse, kar je bilo pred njimi. Pri tem jih je sijajno podpirala srbska artilerija, ki je onemogočila Turkom hitro prodiranje. Turki protinaskop se je popolnoma ponesrečil in Turki so se morali z velikanskimi izgubami umakniti v notranje pozicije in na Taraboš, kjer se je bila med tem druga odločilna bitka.

Tu so se bili Turki in Črnogorci za življenje in smrt, prsi ob prsi. Bilo je pravo mesarsko klanje. Vsako ped zemlje so si morali Črnogorci osvojiti z velikim naporom in strašnimi izgubami.

Črna prst v snežni odeji (1845 m).

Ob krasnem vremenu smo v nedeljo zjutraj ob 8^{1/2} uri odšli iz Bohinja. Na pol poti iz Bohinja do Orožnove koče smo srečali, oziroma je za nami hodil neki človek, ki ni bil planincem nič kaj podoben, in jo je dobro rezal v razdalji kakih 100 m za nami. Ker smo mu mi stopinje, oziroma pot delali, nas je jezilo, zato smo ga počakali, misleč ga opomniti, da bi bila sedaj njegova vrsta in dolžnost, da nam na on nekaj časa pot reže. Toda kako smo se začudili, ko je na slov. vprašanje odgovoril par nemških besed. Na vprašanje, kam da gre, se čisto mirno odreže — da v Trst. Skoraj se nas je smeh polotil, no, kaj takega še ne: črez Črno prst v Trst brez nikakršne priljage ali kaj onega, kar okrepeča želedec. Pravil nam je, da je doma iz Essena (Nemčija) in da gre iskat dela v Trst. Denarja nima, da bi se pehal z železnico, zato mora peš črez rrib v Podbrdo. Seveda smo nato zložili

Popoldne je bil Taraboš v črnogorskih rokah in s tem je bila tudi odločena in dobljena bitka. Essad paša je uvidel, da je vsak nadaljni boj brezuspešen in zaman, kajti turška artilerija se niti od daleč ni mogla meriti s srbskimi topovi, ki so uničili celo vrsto turških baterij.

V odločnem trenutku položaju, je Essad paša ponudil kapitulacijo in pozno ponoči so že dospale prve črnogorske čete zmagoslavno v mesto, kjer so Črnogorci našli velik vojni plen.

Uradno se poroča s Cetinja: Protokol glede kapitulacije Skadra je podpisal komandant Essad paša. Garnizija je zapustila mesto z orožjem. Turki so najprej zapustili pozicije, katere so zasedli Črnogorci. Ob 11 ponoči je zaplapolala črnogorska zastava tako na Brdici kakor na Tarabošu. Nato so zapustili Turki vse ostale pozicije. Na stolni cerkvi v Skadru je bila takoj razobešena črnogorska zastava, nakar so Črnogorci zasedli mesto. Na celi fronti so oznanjali strel iz Črnogorskih topov kapitulacijo Skadra.

Na Cetinju so zvedeli o zmagi iz brzojavke, katero je poslal prestolonaslednik Danilo kralju Nikoli. Zmago so nato oznanjevali strel iz topov in zvonjenje zvonov. Vsi ljudje so zapustili svoja bivališča in odšli pred kraljevo palačo, kjer so priredili kralju, kraljevski družini in armadi velikanske ovacije. Kralj Nikola je z balkona navduševal množico.

Zastopniki balkanskih zaveznikov so se takoj zglasili v kraljevski palači in čestitali kralju na zmagi.

Načrt za generalni naskok.

Načrt za nočni generalni naskok na Skader sta napravila srbski general Bojović in Črnogorski vojni minister Martinović. Turki so bili vsled ofenzive Črnogorskih čet, ki so prodirale z velikansko bravuro, silno presenečeni in popolnoma iznenadeni. Bitko je odločila težka srbska artilerija. Brdica, katero so smatrali skoro za neosvojljivo, je padla po kratkem boju v črnogorske roke. Skader, kolikor se tiče mesta samega, je baje skoro popolnoma razdejan.

Nepopisno navdušenje v Belgradu.

Kralj Peter je prejel od kralja Nikole brzojavko po drugi uri ponoči. Po peti uri je dospela uradna vest ministrstvu zunanjih zadev. Ni je hiše niti trgovine, ki bi ne bila izvesila zastave. Vse mesto je v zastavah. Ljudstvo se objema in poljubi po ulicah. Dijaštvo pohaja v ogromnih masah po ulicah. Velike množice deklek popevajo z njimi. Ob poli 9 se je zgrnila pred skupščino velika množica meščanstva in vojaštva. Vršile so se velikanske manifestacije pred skupščino.

V skupščini je zunanji minister Pasić slovesno izjavil, da je dobil ravnokar radostno poročilo srbskega poslanika na Cetinju, da so Črnogorci v generalnem naskoku zavzeli mesto. Njegovim besedam je sledilo nepopisno navdušenje in klici »Živio črnogorski Skader« kar niso hoteli pomehati. Skupščina je brzojavno pozdravila črnogorsko armado in ji čestitala k sijajni zmagi nad tisočletnim sovragom.

Popoldne se je vršil velikanski obhod po mestu. Manifestanti so se ustavili

nekaj denarja in ga vrnili nazaj v Bohinj, odkoder naj se popelje v Podbrdo. Nesrečni človek bi bil moral zmrzniti ali od glada poginiti, ako bi ne bil nas srečal.

Do Orožnove koče (1346 m) smo došli brez posebnih težav ob 11. uri. Snega je bilo že tam toliko, da smo lahko na vrhu droga sedeli, na katerem je pritrjena kažipotna tablica.

Pri koči smo se v enournem odmoru okrepčali in opirali poglede proti Črni prsti, kjer se je že začela vrha oprijemati megla, največja sovražnica planincev. Pot od koče dalje je postajala vedno težavnejša, posebno, ker je na stari zmrzel sneg zapadel pred par dnevi novi, ki se nam je udiral črez kolena. Žal, da je samo naš stari planinec imel s seboj krplje, s katerimi smo se vrstili.

Ze pri koči smo videli par plazov; toda toliko, kolikor jih je začelo pa potem drčati nizdol, še nismo videli nikoli; pred nami, za nami, na desno in levo so drveli celi vagoni snega v nizavo.

Tako smo sicer težavno, toda srečno prišli do pod skale Črne prsti, (kakih 1/10

pred kraljevsko palačo, kjer je kralj Peter nagovoril množico z besedami: Veselje srbskega naroda je tudi moje veselje. Nato je odšel obhod pred zunanje ministrstvo, kjer je Pasić slavil padec Skadra kot najlepši čin jugoslovanske vojne.

Potem se je sprevod pomikal proti ruskemu poslanstvu, kjer je ruski poslanik Hartwig v navdušenih besedah nagovoril nepregledno množico in izjavil, da se tiči on kot zastopnik velikega ruskega carstva veseli sijajne zmag, ki naj pomeni trajno pridobitev za Črnogoro.

Zavedni Čehi

so hoteli proslaviti padec Skadra — ali politična oblast na Češkem je hitela s prepovedjo take proslave na dan. V Pragi je prepovedala razobešanje zastav v ta namen, nekaj jih je snela, demonstrante, ki so proslavljali padec Skadra, je policija razganjala in več oseb aretirala.

V hrvaškem Primorju pa so se vršile neovirane manifestacije, bakljade, obhodi v proslavo padca Skadra. Več mest je bilo svečano razsvetljenih. Manifestantje so peli hrvaške, srbske in bulgarske himne.

Avstrijska nota glede Skadra.

Duhaj, 24. aprila. Zunanji minister Berchtold se je še tekom včerajšnjega dneva s posebno noto obrnil na evropske velekitabete. Noto pravi, da zahteva vsled padca Skadra mednarodni položaj takojšno razjasnenje situacije. — Noto opozarja nadalje na sklepe londonske konference veleposlanikov ter poudarja, da pričakuje avstrijska vlada, da bodo vse velesile, kakor so bile solidarične v sklepih, tako tudi solidarične v posledicah.

Nota zahteva, da naj velesile zahtevajo, da Črna gora v najkrajšem času preda Skader, sicer naj se izkrcajo oddelki mednarodnega brodivja ter zasedejo ne samo nekatere obrežne kraje, marveč tudi druge kraje v deželi.

Če bi se velesile ne mogle sporazumeti, pravi nota nadalje, naj se zahteva evropski mandat.

Nota poudarja nadalje: Ker je bil na londonski konferenci soglasno storjen sklep glede Skadra, je smatrati, da se bodo velesile tudi držale tega sklepa. Če se tedaj skupna akcija ne posreči, je vsaka posamezna velesila upravičena poseči vmes in pripomoči sklepu do veljave.

Avstrijska nota protestira proti vsakemu zavlačevanju ter zahteva odgovor še danes ali jutri.

Avstrija ima na črnogorski meji vse pripravljeno, tako da vsak trenutek lahko prične z akcijo proti Črni gori z vseh strani in da ji je uspeh zagotovljen.

Do sobote še nobena velesila ni odgovorila na navedeno Berchtoldovo noto velekitabnetom povodom padca Skadra. Kakor je sklepati iz oficijoznih listov, se drže velesile, tudi Nemčija in Italija, napram avstrijskemu načrtu zelo rezervirano.

Kaj bo s Skadrom?

Evropska diplomacija je prepričana, da Črnogora prostovoljno nikakor ne odstopi od Skadra. Londonska konferenca je sklenila priporočati Črnigori, da naj pro-

m od vrha). Tu smo morali pa začeti nov sneg odstranjati in v starega delati stopinje, (da smo za 50 korakov rabili več ko 1/2 ure je umevno) in tako še lezli kakih 50 m visoko, dasi nam je megla delala velike ovire.

Vsled megle smo naposled nekoliko izgubili pravo smer in se hote ali ne hote morali vrniti; posebno, ker je črez 4 m visoko prevezujoča snežena stena zabranila nam vsako nadaljno prodiranje; morali bi bili napraviti predor, ako bi bili hoteli črez Črno prst priti, kar nam je pa naš izkušeni planinec odločno odsvetoval. Do tja, od Orožnove koče smo rabili 3 ure; dasi kažipotna tablica pri Orožnovi koči kaže 1^{1/4} do Črne prsti (seveda po leti?) Nazaj je bila pot prijetnejša posebnjo, ker smo si jo okrajšali s kratkimi vožnjami.

Eden naših, ki je mogoče tudi malo ne hote prehitro prišel v dolino, je privabil skupaj veliko snežno piramido in na isti že kuhal čaj, predno smo do njega prišli. Toda nekemu nagajivemu tovarišu to ni ugajalo in začel je prav pridno piramido s

stovoljno izročiti Skader. Seveda to priporočilo ne bo imelo nobenega uspeha.

Londonska poslaniška reunija, ki se je včeraj popoldne sestala, je razpravljala o avstrijskem predlogu, naj se poveri Avstriji in Italiji evropski mandat, da izkrcata infanterijo in artilerijo, ki naj zasede vsa važna črnogorska pristanišča in če treba odide tudi naravnost pred Skader.

Konferenci sta prisostvovala tudi ministrski predsednik Asquith in lord Morley. Pred konferenco je francoski veleposlanik Cambon tri četrt ure konferiral v angleškem zunanjem ministerstvu. Za njim je prišel avstrijski veleposlanik, ki je konferiral z državnim podtajnikom pol ure. Uspehi konference doslej še niso znani.

Kompenzacije Črnigori.

Pariz 25. Tripletenta pripravlja kompenzacijski predlog, ki nasvetuje rektifikacijo že določene severne albanske meje, ki naj bi šla sedaj čez Vrako in Koplak do Skadrskega jezera, odtu ob reki Bojani do Brdici in potem v preki črti do Medove. Vrh tega naj dobi Črnogora tudi večjo vojno odškodnino.

Turki odšli.

V Skadru je bilo 26.000 regularne turške vojske in 5000 bašibozukov. Turki so odšli iz svojih pozicij sicer mirno, ali potrto.

Blokada do Drača.

Blokada je razširjena do Drača. Vse ladje v blokiranim okolišu morajo zapustiti vodovje tekom 24 ur.

Kralj je pomilostil vse zarotnike iz l. 1907.

Cetinje 25. Povodom padca Skadra je kralj Nikola podpisal amnestijo, s katero pomilostuje vse zarotnike iz leta 1907, ki so bili obsojeni na dolgoletno ječo. Kralj je sam odprl ječo, v kateri sta bila zaprta bivši minister Andra Radović in dr. Marušić, ju objel in vsakega posebej poljubil. Amnestirane zarotnike je občinstvo v triumfu odpeljalo v mesto pred kraljevo palačo, kjer jih je kralj še posebej sprejel v daljši avdienci. V Črnigori vlada radi tega kraljevega čina velikansko veselje in splošno zadovoljstvo.

Kralj Nikola v Skadru.

Kakor glasijo poročila s Cetinja včerajšnjega dne se je vršil danes slovesen obhod kralja Nikole v Skader. Kralj je izdal na skadrsko prebivalstvo in črnogorski narod posebno proklamacijo. Kralj se preselil v Skader.

Dalje v prilogi.

Naznanilo.

Plizer ko pivo »Plzenski prazdroj« meščansk pivovarne v Plznu se toči v Gorici sledečih lokalih:

Hotel della Poste.

Hotel pri treh kronah.

u kavarni Corso.

u restavraciji pri Zlatem jellenu

in u kavarni »Cestro«

Vsak dan sveže pivo se lahko dobi v steklenicah v glavni zalogi A. Pečenko, Corso Jos. Verdi št. 26. — Tamkaj je tudi zaloga različnih vin.

Cene zmerne.

118-1

cepinom izpodkopavati in dasi se je planinec na piramidi hrabro branil in sipal sneg na predrzneža, je po par sekundah nahrbtnik, samovar s čajem in vse drugo sfrčalo v dolino. Planinec sam se je komaj rešil, da ga ni lastna piramida podslula; samovar ima še sedaj sledove nagajivčeve.

Prišedši do koče, smo izpraznili zadnje ostanke iz nahrbtnika (katerih pa ni bilo malo) in gledali na Črno prst, katera se je, ker je že megla izginila, videla v vsej svoji krasoti, videli smo tudi, kje smo zgrešili smer pota.

Dozdevalo se je, da se nam posmejuje, ker nas je tako prevarila in ogorčeni smo sklenili, da se danes črez 14 dni zopet vidimo in takrat ne odnehamo, tudi če bi morali predore delati. Krasote plazov in razgledov na gorske velikane nočem opisovati, ker se bojim, da bi črez 14 dni dne 4. maja preveliko planincev prišlo z nami. — Snegogazec.

Črnogorske oblasti v Skadru.

Cetinje. — General Janko Vukotić je imenovan za volaškega guvernerja v Skadru, bivši poslanik v Carigradu Petar Plamenac za civilnega odlatusa.

Pariška finančna komisija.

Pariz, 25. aprila. Program pariške finančne komisije, ki se sestane dne 5. maja pod predsedstvom Pichona, obsega sledeče točke:

1. Način in sredstva za razdelitev turškega državnega dolga med Turčijo in Balkansko zvezo z ozirom na evropske vilajete.

2. Jamstvo za nemoteno nadaljno poslovanje podjetij že obstoječih v evropskih vilajetih, na katerih je interesiran evropski kapital.

3. Splošni dogovor glede zahtev po vojni odškodnini.

Kralj Nikola ne da Skadra.

Kotor, 25. — Kralj Nikola je rekel: »Jaz sem rekel vevlastim, da bom za Velikonoč v Skadru in ostal sem možbeseda. Rekel sem, da ostanem tam in tudi ostanem. Ne slavi se Velikonoč zato, da se da človek potem pokopati.«

Izgube pred Skadrom.

Po neki statistiki o poslednjih bojih pred Skadrom, kakor jo priobčuje črnogorski vladni list, je bilo na obeh straneh okoli 10.000 mrtvih in ranjenih.

Skader ostane Črnigori?

Petrograd, 25. — Ruska diplomacija hoče čakati: Uradni list »Rječ« pravi, da je mogoče, da Skader ostane Črnigori, Albanija pa bi za to dobila denarno odškodnino.

II. tabor v Tolminu.

Mnogo sovražnikov šteje človeško zdravje in radi tega je potrebno, da jih po možnosti spoznamo.

V naši naravi je, da se topleje oblačimo, ako nas zebe, in da se hladimo, ako nam je vroče; čuvamo se prepiha, pokvarjenih jedi, ogibljemo se krajev, kjer vladajo nalezljive bolezni, skratka, vsakdo si po možnosti prizadeva in pazi, da se mu ne pokvari zdravje, ta najdragocenejši zaklad na svetu.

Vse te sovražnike pa že poznamo, radi tega se jih tudi lahko ubranimo, saj so pošteti in odkriti. Drugače pa je z nasprotniki, ki nas zavrtno napadajo, v lice pa se nam hlinijo in laskajo, nas z vso lubeznivostjo mamijo in varajo, tako da se jim končno vdamo in vržemo v naročje.

Tanaš zavratni nasprotnik je alkohol v obliki piva, vina in zlasti žganja, uničevalec vsega človeštva, ki napada in mori naše slovensko ljudstvo ter je zasadi svoje strupeno želo tudi že v telo naše slovenske mladine, ponekod še celo v nežno telesce novorojenčkov!

Mi pa držimo roke križem in niti ne opazimo, kako padajo njegove žrtve, katere si izbira v celih družinah, premoženju in zdravju, sreči in blagostanju našega ljudstva! Kako je to mogoče?

Ker ga še zadosti ne poznamo, ker smo mogoče tudi celo sami od njega zaslepljeni. On nas vara in se nam laska, mi pa se v njegovi družbi dobro počutimo, ter ga celo branimo in zagovarjamo!

Ali šeni zadosti gorja in nesreč med nami, katere večinoma provzroča alkohol, ki polni jetnišnice, bolnišnice in norišnice s svojimi žrtvami? Poglejmo nekoliko v družine, kjer hltajo žene in otroci v največji bedi in pomanjkanju, očeta pa zadosti je zaslužek komaj za žganje! Kako pa je v družinah, kjer je poleg očeta tudi mati pijanka? Bogi ne, srečni otroci!

Nezgode vsled pijanosti, pretepi, prepini in poboji, ki polnijo predale časopisov, so postali žalostno znamenje našega časa.

Radi tega se obračamo na vse človekoljube in rodoljube z ljubno in iskreno prošnjo:

prošnjo: pristopite v naše bojne vrste, prinite za orožje proti temu najnevarnejšemu nasprotniku; s tem boste vršili vzvišeno človekoljubno in tudi rodoljubno delo! Pomagajte iztrgati iz rok tega krutega sovraga naše ubogo ljudstvo, pomagajte rešiti našo mladino, ki je naša nada, na kateri sloni bodočnost slovenskega naroda! V ta naš naraščaj stanimo vse naše upanje, zato naj ostane nepokvarjen in neokužen od alkohola!

Pristopite našemu protialkoholnemu društvu, če mogoče kot ustanovniki, vsi pa agitirajte za mnogobrojno vdeležbo in vdeležite se sami zanesljivo in polnoštevino II. tabora t. j. javnega ljudskega protialkoholnega shoda, ki se bo vršil v Tolminu v gledališki dvorani »Rokodelskega bralnega društva« 27. t. m. ob 2. uripopoludnessledečim vsoporedom:

1. Dr. Fran Göstl, primarij dež. umobolnice v Gorici: Alkohol — sovražnik zdravja.

2. Dr. Alfonz Serjun, c. kr. okrajni zdravnik: Alkohol — slepar in hri navec.

3. Župnik Janez Ev. Kalan iz Ljubljane: Alkoholizem in gospodarstvo.

4. Skijopične slike.

Na prvem taboru v Tolminu dne 1. maja 1870 zahtevali so tedanji rodoljubi raznih pravic za tlačeni slovenski narod, na drugem taboru pa hočemo povzdigniti svoj glas proti strašnim krivicam, ki nam jih provzroča alkoholizem, ki škoduje, čim dalje bolj in bolj našemu ljudstvu na zdravju in imetju, vničuje takorekoč pridobitve prvega tabora.

Pridite za gotovo vsi, ki želite sebi in narodu boljše prihodnost!

Odbor protialk. društva »Sveta vojska«.

Politični pregled.**Avstro-Ogrska.**

Demonstracije v Pragi. — Iz Prage 25.: Narodno socialna stranka je priredila pod vodstvom narodno socialnih poslancev na Vaclavskem trgu shod, katerega se je udeležilo mnogo tisoč prebivalstva. Policija je shod — dovolila. Pod spomenikom kralja Vaclava, ki stoji pred deželnim muzejem so govorili narodno socialni prvaki poslanci Choc, Stříbrný in Vojna o političnem položaju, ki je nastal vsled osvobojenja Skadra. Ker pa vsi niso mogli govornikov slišati, so šli in hoteli v prostorih prostori neke vinarne prirediti drug shod, ki ga pa policija ni dovolila. Pred lokalom se je zbrala zopet več tisočglava množica, kateri se je pridružila še ona, ki je zborovala na Vaclavskem trgu, kjer je bil shod že končan. Vsa množica se je začela pomikati z doljnega konca Vaclavskega trga proti deželnemu muzeju. Zazveneli so klici »Živio Črnagora«. Prepevaje himno Hej Slovani so napolnili cel prostran trg. Policijski oddelki je spreved pretrgal in potisnil demonstrante v Krakovsko, Vodičkovo in Marijansko ulico, kjer je prišlo do spopadov. Tudi na Kralji Vinogradih je prišlo do velikih demonstracij. Po 2 urah se je vihar po ulicah nekoliko polegel — z velikim prizadevanjem policije seveda. 30 oseb je bilo aretiranih. Policijsko ravnanje je javno prepovedalo vsako združevanje na ulicah.

Avstrija ne da Srbiji konj. — Srbski poslanik na Dunaju se je obrnil do avstrijske vlade za dovoljenje izvozov 600 konj za srbsko armado. Avstrijska vlada ni dala tega dovoljenja. Srbska vlada si nabavi sedaj konje iz Rusije.

Inozemstvo.

Zarota zoper ruskega carja. — Iz Petrograda poročajo, da so odkrili veliko zaroto zoper carja. Raznašala se je celo že vest, da je car umorjen. Aretiranih je 80 oseb.

Skadrsko vprašanje in Angleži. — Londonski politični krogi povdarjajo, da radi avstrijske nestrpnosti gre evropska diplomacija na protinevarnosti, da ne bosploh mogoče mirna rešitev skadrskega vprašanja. Londonski listi

pravijo, da za trenotek treba počakati, da se poleže navdušeno razpoloženje v slovanskem svetu, potem bo potrebno daljše delo lažje.

Domače vesti.

Prestolonaslednik nadvojvoda Fran Ferdinand je odpotoval v torek zvečer s svojo družino in svojim spremstvom iz Miramara na Dunaj. V Miramar je dospel 15. marca, torej se je mudil ob Adriji pet tednov. Jeseni se prestolonaslednik baje povrne v Miramar za nekaj tednov.

Imenovanja in premeščenja pri sodnih. — Dr. Karol Krauseneck, okrajni sodnik višje dež. sodnije, je premeščen k dež. sodniji v Trstu. Okrajni sodniki se imenovani: dr. Josip vitez plem. Dottori degli Alberoni in Anton Manzoni za višjo dež. sodnijo v Trstu, dr. Hektor Pollanz za dež. sodnijo v Trstu. Sodniki so imenovani: dr. Albin Zimin za Motovun, dr. Dominik Rocco in Franc Ulag za dež. sod. v Trstu, Albin Radikon za Pulo, Ciril Lusner za viš. dež. sod. Trst, Janko Rajčić za Pulo, Karol Benič za dež. sod. Trst, Filip Černe za Komen, dr. Janko plem. Gironcoli-Steinbrunn za Buje in Josip Oblak za Volosko. Državnega pravdnika namestnikom v Gorici je imenovan sodnik Josip Zorzi v Kanalu.

Osebnost. Naš rojak dr. A. Primožič je dobil naslov dvornega svetnika in pride iz naučnega ministerstva v Zader za šolskega nadzornika.

Smrtna kosa. — V Ajdovščini je umrl c. kr. vpokojeni gozdar g. Josip Plesničar, star 71 let. Pogreb bo jutri popoldne ob 4. uri. Preostali naše sožalje!

Pazite, kaj govorite! — Dandanašnji ni varno v kakem javnem lokalu dosti govoriti o avstrijski politiki ali celo spregovoriti kako toplejšo besedo za balkanske zmagovalce. Povsodi med Jugoslavlani se išče veleizdajalce. V Dalmaciji je polno ljudi pod obtožbo veleizdaje, policija ne pušča nekaterim niti svobodnega pota iz kraja v kraj. Na Kranjskem je pod obtožbo pisatelj Cankar v Ljubljani, odvetnik dr. Dimnik v Krškem in v Novem mestu cesarski svetnik Jurij Picek. — Denunciantov ne manjka, besede se lahko preobrnejo, da se jim drug smisel pa zapoje § 305. kaz. zakona. Torej pozor, pazite, kaj govorite, da ne pride kdo v nesrečo.

»Prügelpatent« deluje tudi v Gorici. — Trije mladi gospodje v Gorici so bili od policije po slovitom »Prügelpatentu« obsojeni na 7 dni zavora vsak. Obdolženi so bili pred sodnijo, da so klicali menda »Živela Srbija«, »Živela Bulgarija«! Proti enemu je napisana obtožnica in se bo vršila kazenska razprava; vsi trije pa so dobili policijsko kazen. To se v Gorici mnogo komentira!

V proslavo padca Skadra — darujte za družbo sv. Cirila in Metoda! — V Gorici je že marsikdo dal kronico ali še več za družbo sv. C. in M. v proslavo padca Skadra. To je lepo, to je prav! Tiha so usta, srce govori in dar pade domu na oltar. Rodoljubi, rodoljubke! Dajte družbi, kolikor kdo more, in lepo bo proslavljen padec Skadra!

K. III. javnemu telovadnemu nastopu goriških srednješolcev, ki se bo vršil 3. maja t. l. — Kdor se dodobra zaveda stagnacije, ki je zavladala v zadnjih letih med slovenskim srednješolskim in visokošolskim dijaštvom, ga mora vzveseliti dejstvo, da se je ves boljši in nepokvarjeni material z gnevom obrnil od pridigarjev kozmopolitizma — ti so po večini padli v narodni obup — in se zbral v sokolski telovadnici pod okrilje zdravega in močnega nacionalizma. Pot onih kozmopolitov je šla na zapad, kjer je prosjačila pravice do življenja in se pri tem duševno asimilirala. Drugi v telovadnici pa so zrl le na svoje krepko telo in močno narodno dušo, ki ni vajena prosjačiti tega, kar ji po pravici pripada, ampak si pravico izvojevati. In mi Slovenci smo prosjačili že dovolj, že do suženske ponižnosti! Na tej generaciji leži, da si pribori svobodo na ta ali oni način in le ona je zmožna tega, ko je zagledala v luči balkanskih dogodkov svojo pot. Na Dunaju se je vršil letos prvi dijaški telovadni nastop z velikim uspehom, v Gorici smo doživeli že drugega. Tu so pokazali naši srednješolci uspehi svoje

ga truda v telovadnici, pokazali so, da se zavedajo svoje naloge — smo se pa zavedali svojih dolžnosti tudi mi, katerih naloga je podpirati mladino! Da v dobi najhujšega narodnega preganjanja tako radi sanjamo in modrujemo o narodni svobodi pri polnih kozarcih, je pokazala v jasni luči piela udeležba goriških Slovencev na II. dijaškem telev. nastopu. Ti idealni mladenci lahko po pravici preklinjajo našo lenobo, ki jim je dala tako gnilo sedanost! In mi se naših krivd niti ne zavedamo in ignoriramo njih delo, da ga celo oviramo! 3. maja ponove dijaški svoj nastop, pokažejo nam uspeh svojega truda, svoje krepke mišice in zdrava telesa, ki hranijo v sebi moč, da rešijo naš narod propada. Mi pa ostanimo zopet doma, zopet ignorirajmo njih delo, zopet ovirajmo njihov trud in dokažimo tako popoln bankerot svoje narodne zavednosti. Potem se pa vsedimo še k polnim čašam in tarnajmo o našem narodnem propadanju... Sapienti sat!

Naznanilo. — Na licitaciji, katero bo imelo ak. fer. dr. »Adrija« dne 27. t. m., bodo sledeči časopisi: Edinost, Samouprava (srb.), Narodni list, Mir, Union, Učiteljski tovariš, Le Journal, Corriere adriatico, Glas naroda, Zeit, Češke Slovo, (češ.), Samostanost (češ.), Slovenec, Obzor (hr.), Dan, Slovenski narod, Ilustrovani tednik, Revue hebdomaire, Bosanska Vila (srb.), Slovenski pravnik, Planinski Vestnik, Das monistische Jahrhundert, Napredak (hrv.), Hrvatski učiteljski dom (hr.), Popotnik, Mjesečnik pravničkoga društva v Sarajevu, Zadruga in Omladina. K obilni udeležbi vabi odbor.

Sin ubil svojo mater. — Včeraj zvečer so pokopali v Št. Petru pri Gorici 70 letno Katarino Silič, krčmarico blizu pokopališča. Dva dni se je govorilo po Št. Petru le o Siličevi, katero je ubil najbrže lastni njen sin. Sodijo vsi, da jo je ubil on, sin Josip, 38 let star, čevljar, ki se nahaja sedaj v preiskovalnem zaporu v Gorici. Siličevo so našli z razbito glavo pod stopnicami, ki gredo iz kuhinje v gornje stanovanje. Sodna komisija je dognala, da je bilo v veži postavljenih 6 kolcev, dva pa sta sedaj manjkala in ni bilo mogoče, dobiti ju. V kotu vrta šele so dobili en kolec, okrvavljen. Na vrtu se je konstatiralo tudi sledove krvi. Ko so bili dobili Siličevo mrtvo, so mislili prvotno, da je padla po stopnicah ter se ubila. Preiskava pa kaže, da bi bil ubijalec omenjeni sin. V Št. Petru pripovedujejo, da je Silič večkrat tepel mater in še prejšnji dan so slišali, ko je klicala na pomoč; opisujejo ga za delomrznega človeka.

Aviatična postaja v Gorici. — Kmalu se zaključi aviatični tečaj; vzlete aviatikov vidimo že v zjutranjih urah. Ob koncu tečaja bo vzletanje vseh, ki so se izučili v tej dobi.

Simfonični koncert. — V nedeljo, dne 4. maja 1913 se bo vršil v dvorani Trgovskega doma enkratni izvanredni simfonični koncert, katerega priredi orkester češke filharmonije iz Prage, ki šteje 52 godcev-profesorjev pod vodstvom dr. W. Zemánka. Vsopred: 1. Dvojak: Overtura »Pust« (Karneval); 2. Novak: Slovaška suita; 3. Smetana: Overtura opere »Prodana nevesta«; 4. Wagner: Predigra in Izolida ljubzenska smrt iz »Tristan in Izolda«; 5. Beethoven: Simfonija št. 5. C-mol. Začetek ob 8.30 uri zvečer. Cene vstopnic: Fotelj I.-III. vrsta K 6, Fotelj IV.-VII. vrsta K 4, Fotelj VIII.-XIV. vrsta K 3, Sedeži na galeriji K 2.40. Stojnice v pritličju in na galeriji K 1.20. Predprodaja vstopnic je v knjigarni E. Wokulat-a, tekalnišče Franca Josipa št. 4. Otvoritev blagajne na dan koncerta ob 10. uri popoldan.

Italijansko planinsko društvo. — Pred kratkim so ustanovili Italijani v Gorici svoje planinsko društvo. V Furlaniji ni planin. Če hočejo torej na planine, morajo med Slovence. Jutri napravi izlet iz Gorice na Zeleni rob (1334 m). Popeljejo se do Sempasa, potem skupno do Krnice, en del gre na Zeleni rob, drugi do Predmeje in potem skupno z Vipavskim vlakom domov v Gorico. No, nimamo nič proti temu, če napravljajo goriški Italijani izlete na slovenske planine — samo vpoštevajo naj v polni meri, kam gredo in kje se bodo nahajali! Umevno tudi, da za kake namene in posebne želje s strani društva ni prostora na slovenskih tleh.

Biciklistna mesečna obroka si je bil nabavil v Gorici neki delavec Stefan Sosič, doma nekje s Hrvaškega. Plačal je par obrokov Batjelu, potem pa odšel. Tvrdba je podala ovadbo in Sosiča so čez čas dobili; sodnija mu je prisodila 20 dni zapora.

Avtomobil zadel v vlak. — Lansko leto dne 30. avgusta zjutraj okoli 8 ure se je bila pripetila velika nesreča na železnici Červinjan-Gradež. V vlak je trčil avtomobil, v katerem je sedel upravitelj Bonapartejevih posestev v Villi Vicentini Ciardi, njegova žena, en deček, ena deklica in služkinja. Deček Renzo, 12 let star, je sedel pri soferju. Ko je hotel avtomobil čez tir, sta trčila vlak in avtomobil, deček je bil vržen iz avtomobila in je na poškodbah umrl. Sofer je bil težko ranjen, drugim se ni zgodilo nič hudega. Sofer je bil obtožen po § 335. in razprava se je vršila v četrtek v Gorici. Vittori je izpovedal, da avtomobil ni tekel prehitro, okoli 20 km na uro; vlak je imel zamudo in zato je ukazala gospa, naj jih pelje v Belvedere na postajo. Lokomotivo je videl, ko ni bilo več mogoče vstaviti avtomobil. Bolan je bil štiri mesece. On je po poklicu pravzaprav mizar, imel pa je priliko izučiti se za soferja. Sodni dvor je obsedel Vittorija na mesec strogega zapora.

C. kr. okrajno glavarstvo v Gorici je sporočilo županstvu v Solkanu, v Števerjanu, v Kojsem in v Podgori naknadno, da bodo goriška garnizija tudi dne 28. 29. in 30. aprila ter 2. in 3. maja ostro streljala.

Kaj vse ljubezen st' ri. — 22 letni Ivan Rusjan v Kojsem je bil zaljubljen v neko dekle; nekega drugega fanta srce pa je tudi viselo na tej punici. Baje sta bila skupaj večkrat čez dan in sta se pričkala, zvečer pa je bil Rusjan ranjen iz revolverja. Prenesli so ga v goriško bolnišnico, napadalec pa je pobegnil.

Central-Bio. — Pred kratkim smo imeli priliko videti v tukajšnjem kinematografu Central-Bio znameniti film »Quo Vadis«, katerega si je prišlo ogledat velika množica iz mesta kakor tudi z dežele. Kakor nam je znano, namerava vodstvo zanimati se le za velika dela kinematografske umetnosti, kar nam dokazuje zopet to, da se podjetje omenjenega kinematografa ni ustrašilo velikih stroškov za preskrbitev senzacijskega filma »Življenje Jezusovo«. Film Jezusovo življenje ni v nikakoršni zvezi z onimi filmi, ki so se do sedaj videli, to je čisto novo delo in nadkriljuje vse do sedaj pokazane filme. Ta film bomo imeli priliko videti prve dni meseca maja.

Dražba-lova Podsabotinom se bo vršila vnovič dne 29. aprila.

V Gorici je umrlo v času od 6. do 12. t. m. 10 oseb; rojenih je bilo v tem času 20.

Prijatelji kokoši. — Policija v Gorici je prišla tri prijatelje kokoši. Imenujejo se: Fran Moc, Rudolf Medvešek in F. Hlede.

Marija Pin iz Tržiča. — Iznana je iz Gorice pa se vedno vrača, dasi dobi občutno kazen. Sedaj je obsojena na 5 tednov strogega zapora. Pravi, da je boljše preskrbljena v zaporu kakor pa če dela.

V kaznilnico v Koper so odpeljali onega Mihaela Marego, ki je na pustni torek v noči ustrelil svojega tovariša Antona Pertota in bil za to pred poroto obsojen na 3 leta težke ječe.

Kuljičico »Monta«, glasečo na 300 K, je našla v neki stari suknji Josipina Ropretič ter jo oddala na tukajšnji policiji.

Poslušen samonar. — Neki 26 letnik Karol Vellak iz Ronkov je pil karbolno kislino. Prenesli so ga v tukajšnje bolnišnico, stanje njegovo je nevarno.

Skader je padel. — Zanimive slike o obleganju Skadra, zavzetju Odrina, bojih pri Cataldži, krasno sliko črnogorskega kralja Nikite I. itd. je priobčil »Slov. Ilustrovani Tednik«. Priporočamo vsem, da si naroče »Slov. Ilustrovani Tednik«. Zahtevajte ga po vseh gostilnah, kavarnah, brivnicah itd.

Odpri lekarni. — Jutri popoldne boste odpri v Gorici lekarni Cristofoletti-Kirner. V teh dveh lekarnah bo tudi popoldna služba v času od 27. aprila do 4. maja.

Majnik, čas radosti se oznanja, to je razvideti že iz današnjega oglasa glavnega zastopstva Češke industrijske banke v Ljubljani. Lep majnik in pa glavni dobiček — to bi bilo nekaj!

Priporoča se, pod novim vodstvom, na novo urejeni hotel »Pri Zlatem Jelenu«.

Litnica uredništva: »Izpod Čavna«: Prihodnjič.

Domača politika.

Lista volilcev trgovske in obrtne zbornice za volitev dveh deželnih poslancev. — Uradni list je priobčil to listo: Volilci so: dr. Ivan Bader, Jurij Bombig, E. Braunizer, K. Illicher, Jos. Mulič, A. Orzan, Jos. Paternolli, A. Perko, A. Pontoni, Al. Pregl, dr. Staudinger, E. Steker, Jos. Venuti, L. Zuttioni, vsi v Gorici; Fr. Candussi, Romans, Del Mestri, Bukovica, D. Finetti, Gradišče, J. Malacrea, Červinjan, I. Marchesini, Gradež, A. Marni, Krmin, A. Potej, Tržič, P. Sarcinelli, Červinjan, E. Vernig, Tržič. Torej 24 volilcev. Ti volijo dva poslance. — Volitve v trgovsko in obrtno zbornico so bile letos. Kakšne so bile predpriprave, je znano; kršili so se osnovni državni zakoni, volitev je bila očitno protizakonita, ali volitve so se vsejedno izvršile, so potrjene in odobrene in sedaj vidimo tu že volilce, ki bodo volili 2 deželna poslance. — Smo pač še vedno v deželi neverjetnosti!

Domenico Oliva, italijanski publicist, ki se je mudil pred kratkim v Avstriji ter potem opisaval v Italiji svoje občutke iz »neodrešenih dežel«, ne sme več v Avstrijo. Izdan je izgon »proti njemu«. Tudi Gorico je opisoval Domenico Oliva tako ginljivo, da bi si bil »Corriere« kmalu oči izjokal. Sedaj pa Olive več ne bo v Gorico. Zato »Corriere« piha in udriha pa ne bo pomagalo nič.

Narodna obramba.

Čenjenim podružnicam družbe sv. Cirila in Metoda. — Družba sv. Cirila in Metoda Vas vljudno prosi, da skličete prav kmalu podružnični odčni zbor in nam na (prikoženi) tiskanici naznanite ime, stan in bivališče odbornikov, oziroma odbornic, število raznih članov in imena delegatov za letošno veliko skupščino. Glasom določil § 14. zadnji odstavek družbenih pravil se ustanavlja število podružničnih zastopnikov tako, da je po stanju družbenikov dne 31. decembra preteklega leta na vsakih 50 družbenikov en zastopnik, vendar pa mora vsaka podružnica imeti najmanj enega zastopnika. Ta sporočila so nam potrebna za predpriprave k veliki skupščini in za sestavo družbenega koledarja. Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, dne 19. aprila 1913. Andrej Senekovič l. r. prvomestnik. Ant. Berce l. r. tajnik.

Prosveta.

Socialni Matici sta pristopila kot ustanovnika gg. Tomo Šorli, c. kr. notar v Podgradu, Istra in Janez Ev. Štuhec, posestnik na Murščaku pri Radincih v Slovenskih Goricah. Prisrčna hvala! Živeli posnemalci!

»Prodana nevesta« v Trstu. — V Narodnem Domu v Trstu poje z velikim uspehom Smetanovo prekrasno opero »Prodana nevesta«. Že dvakrat je napolnilo to mojstersko delo gledališče do zadnjega kotička. V nedeljo, dne 27. t. m. ob 4. uri popoldne se poje zopet »Prodana nevesta« in sicer je namenjena ta predstava v prvi vrsti prijateljem s Krasa in iz Goriške doline. Upamo, da se tudi Gori-

čani in Kraševci udeležijo te predstave, tembolj ker so cene znatno znižane. Torej, kdor hoče uživati v tej krasni operi, naj ne zamudi nedeljske popoldanske predstave.

Gospodarske vesti.

Jadranska razstava na Dunaju in naša dežela. — Goriško kmetijsko društvo se je bilo obrnilo do goriškega deželne odbora s prošnjo, naj mu sporoči, ali se udeležijo naša dežela »Jadranske razstave«, ki se ima otvoriti v maju t. l. na Dunaju. Društvo je dobilo naslednji odgovor: »Deželni odbor se je že od prvega začetka, ko se je sprožila misel o prireditvi »Jadranske razstave« na Dunaju, resno zanimal za to vprašanje, ker bi se z razstavo razširilo spoznavanje naših pridelkov in krasot naše dežele in bi se zajedno pospeševal tudi tujski promet. Toda v svrhu prireditve razstave se je ustanovil »garancijski zalog«, ki bi mu morala prispevati tudi naša dežela. Iz informacij, ki jih je dobil deželni odbor, bistala udeležba dežele 50.000 K in morda še več. Ker pa deželni odbor ne razpolaga z rednimi zalogi v take namene, bi mogel dovoliti potrebna sredstva izključno deželni zbor. Deželna uprava je že od prvega začetka naglašala, da bi z največjo vneto podpirala to vprašanje v deželnem zastopu, da bi se potem tudi naša dežela mogla udeležiti velevažne »Jadranske razstave«. Deželni zbor je pa sedaj razpuščen.

Živinski trg v Gorici. — V četrtek je bilo na živinskem trgu v Gorici 380 glav goveje živine, 900 prešičev, 12 konj.

Nov poštni urad v Mošči. — Dne 1. maja se otvori v Mošči nov poštni urad, ki se bo pečal s pisemsko in vozno pošto ter ob enem služboval kakor nabiralnica poštno-hranilničnega urada. Ta urad bo imel zvezo s poštnim omrežjem po dnevno štiri-kratni peš-pošti do postajališča Moša na žel. progi Kormin-Trst in po obstoječi poštni vožnji Gorica 2-Kozana. Istočasno se opusti do sedaj v Mošči obstoječa poštna nabiralnica ter služba selskega pismonoše na poštnem uradu v Ločniku.

Konkurenčni boj med izseljenškimi družbami. — Canadian Pacific je izzvala v izvajanju izseljencev hudo konkurenco, ker plačuje svojim agentom v Galiciji izredno visoke vozne listke za polovično ceno; vsled tega so prisiljene druge družbe, da znižajo cene za prevažanje izseljencev. Pot v Kanado stane v sedanjih razmerah že samo 90 K.

Italijansko blago, ki leži po srbskih in bulgarskih carinskih uradih. — Italijanska poslanca Molina in Ancona sta vprašala ital. zunanjega ministra, kaj misli storiti pri srbski in bulgarski vladi glede italijanskega blaga, ki leži po srbskih in bulgarskih carinskih uradih že od početka vojne ter ga ni bilo mogoče doslej ne oddati ne dobiti nazaj.

Sokolski vestnik.

Sokol v Gorici. — Kakor že objavljeno, sklenil je veselični odsek Sokola v Gorici prirediti dne 1. junija t. l. veliko pomladansko veselico. Sodeč po predpripravih bo ta veselica res nudila občinstvu mnogo zabave. Omenimo že sedaj, da se uprizoni prvič v Gorici »živa loterija« ter da je že preskrbljeno z lepimi in vrednostnimi dobrotami. Ker je namenjen čisti dobiček za zgradbo Sokolskega doma, upamo, da ne bo treba mnogo reklame, ker ve že vsak, kaj je njegova dolžnost. Na zdar!

Telovadno društvo »Sokol« v Biljah priredi s sodelovanjem tambur. zbora veselico v četrtek 1. maja v prostorih gosp. Jos. Nemca s sledečim vspešnim: 1. »Polka-Mazurka«, udarja tambur. zbor. 2. J. Aljaž: »Opomin k veselju«, poje mešan zbor. 3. »Kosovo«, valček, udarja tamburaški zbor. 4. S. Gregorčič: »Naš narodni dom«, deklamacija. 5. V. Rudolff: »Trublja z Balkana«, poje moški zbor s spremljevanjem tamburaškega zbora. 6. J. Štoka: »Ne kliči vraga«, burka v enem dejanju. Po veselici prosta zabava s plesom. Začetek ob 3 1/2 popoldne. Pri plesu ira godba iz Kojškega. Vstopnina k veselici 40 vin., sedež I. vrste 1 K, sedež II. vrste 60 vin. Ples se vrši v venčih 6 komnadov 1 K. K obilni udeležbi vabi odbor.

Kolesarska zveza.

Kolesarsko društvo »Danica« v Gorici priredi jutri celodnevni izlet v Italijo skozi Palmonovo. Odhodi zjutraj ob 5 in pol iz društvenih prostorov.

Kolesarsko društvo »Gorica« v Gorici opozarja ponovno gg. kolesarje dirkače, kateri so se prijavili k veliki cestni dirki okrog »Goriškega Krasa« dne 4. majnika t. l., kakor tudi one kolesarje, kateri se nameravajo udeležiti te dirke, da izvole se strogo držati predpisanih pravil, vsaka malenkostna kršitev pravil, (to je uporaba avtomobilov, motociklov, krajših stez in cest itd.) velja za diskvalifikacijo, kar ima za dirkače neprijetne posledice. — Zato se še enkrat prosi v njih interesu, da se strogo držijo pravil, ker kontrole na progi so javne in tajne, ter bodo takoj javile vsak nedostatek. — Zato kolesarji dirkači vozite po predpisani poti, da se izognete morebitnih posledic in neprilik. — Odbor.

Kolesarsko društvo »Gorica« v Gorici priredi po končani dirki okrog »Goriškega Krasa« veliko ljudsko veselico z razdelitvijo daril, koncertom itd. v restavraciji »Hilmitz« v Rožni dolini. Pri koncertu, kakor tudi na startu bode igrala vojaška godba pešpofka štev. 47. — Ta dan vsi v Rožno dolino k veselici! — Zdravo! — Odbor.

Kolesarsko društvo »Gorica« naznani, da bodo danila za veliko cestno dirko okrog »Goriškega Krasa« ki se vrši nepreklicno 4. majnika t. l. razstavljena od danes naprej v izložbi tvrde J. Drufovka, Gorica, Gosposka ulica 3. Odbor.

Kolesarsko društvo »Gorica« vabi gg. odbornike k redni odborovi seji, koja se vrši v ponedeljek 28. aprila t. l. ob 8 1/2 uri zvečer v društveni sobi hotela »Zlati Jelen«. — Vabljeni so tudi člani jurije za veliko cestno dirko. — Prosi se točne in polnoštevilne udeležbe. Tajnik.

Razne vesti.

Italijanski Irredentovec pred poroto na Dunaju. — Na Dunaju se vrši razprava proti 19 letnemu zasebnemu uradniku Mariju Sterletu iz Trsta. Obtožen je veleizdaje. Ta Sterle je proslavljal Oberdanka, ki je hotel umoriti avstrijskega cesarja; pisal je v Rimu tudi članke, žaleče cesarja in razširjal je tiskovine. — Pred sodnijo pravi, da je delal tako, ker so Italijani zatirani in da bi obrnil pozornost na Slovence, radi katerih trpijo Italijani! Torej Slovenci naj mu pomagajo pred nemškimi porotniki!!

Ponesrečil je slovenski pilot Viljem Peterneš iz Cerkna. — Iz Berolina je došlo sporočilo, da je ponesrečil zrakoplov Viljem Peterneš, doma iz Cerkna, odkoder je odšel pred letom dni. Na Johanisfeldu se je učil zrakoplovstva. Pasti je moral iz precejšnje višine, ker je bil obležal nezavesten; po daljšem času pa je prišel zopet k zavesti. Podrobnejših poročil še nimamo.

Klerikalni ponevevalci. — Poročali smo svoj čas, da je pobegnil iz Ljubljane klerikalni uslužbenec Polajnek z večjo svoto denarja, drugi uslužbenec Sarnjevic je pobral 10.000 K; ljubljanski napredni listi pa poročajo tudi, da bi bil pobral duhovnik Smolnikar okoli 30.000 K in odšel! Govori se, da je bil defraudiran romarski denar! Tako se godi v klerikalnih vrstah tisti čas, ko blujejo ogenj in žveplo na koga drugega in ga usiljujejo med »liberalce«.

Dalje na peti strani.

Kava po ceni

(dokler traja zaloga)

85 vin. 80 vin.

1/2 kg Brazil I. pražena 1/2 kg Brazil II. pražena

dobi se v filjalki

Julio Meinl
uvoz kave

Gorica, Corso Jos. Verdi 36.

Syrup. Sarsaparillae

comp. in odrom.

1/2 lit. 1/2 lit. 1/2 lit.

Liniment s sidrom

comp. in odrom.

1/2 lit. 1/2 lit. 1/2 lit.

1/2 lit. 1/2 lit. 1/2 lit.

1/2 lit. 1/2 lit. 1/2 lit.

1/2 lit. 1/2 lit. 1/2 lit.

1/2 lit. 1/2 lit. 1/2 lit.

1/2 lit. 1/2 lit. 1/2 lit.

1/2 lit. 1/2 lit. 1/2 lit.

Akad. društvo »Kras« na Dunaju pri-redi v ponedeljek dne 28. aprila svoj 1. redni občni zbor v restavraciji Jajtner, XVIII. Ladenburggasse 16. Razen običajnega programa in volitev je na dnevnem redu predavanje starešine g. inž. D. Custinčiča o temi: »Slovenski inženir v domovini.«

Ruski delavci odstopijo enodnevnih zaslužkov štrajkovcem v Belgiji. — Delavci v Petrogradu so sklenili odstopiti svoj zaslužek dneva štrajkujočim delavcem v Belgiji. Denar so izročili soc. poslancem v dumi ob enem z voščilom za popolno zmago v boju za splošno volilno pravico.

Moderen top v dar abesinskemu prestolonasledniku. — Naš cesar je dal abesinskemu prestolonasledniku Lidi Jeassu več daril; med temi je tudi moderen top, katerega vlečejo štiri mule. Avstrijski konzul Schwimer, ki je izročil darila, je bil sprejet jako slovesno.

Moški ideal pri ameriških dekletih in ženah. — Dekleta in žene iz učnih zavodov v državi Kansas so priredile anketo, ki se je bavila z moškim idealom. Po nazoranju teh žensk mora biti moški visok 5 čevljev; 11 palcev, teža 159 funtov, obseg okoli prsi pri izdihu 40 palcev, če pri drži dihanje 34 palcev, obseg tailea ne sme iti čez 30 in pol palca. Izgledati mora dobro, ne sme pa biti lep; skrbno opravljen, zunanost brez napake, ali ne sme biti nikak Dandy. Vesel mora biti, dober sportsman, prijeten v razgovoru, ali ne priliznec, mora častiti starost, biti uljuden z damami in gospodji, ne sme ne kaditi ne piti in ne biti udan nikaki strasti. Števila gledé telesa so vzeta poprečno glede na tisoče stavljenih vprašanj.

Dva nova avstrijska domobranska kavalerijska regimenta. — Koncem tega leta se ustanovita dva nova kavalerijska regimenta; eden bo v St. Pöltnu, drugi v Lincu; potem bo kavalerijskih domobr. regimentov 10 kakor na Ogrskem.

Vseruski lopovski kongres. — V Rigi je bil te dni nenavaden kongres, to je kongres ruskih lopovov: tatov, ulomilcev, ubijalcev itd. Prišli so sodrugi tudi iz drugih držav in predavali o najnovejših izumih v uspešni kraji, ulomilstvu itd. Ali kar nakrat so hišo, kjer je zborovala ta izbrana družba, obkločili policaji in ujeli nekaj njih, katere so že dolgo časa iskali. Žalosten konec kongresa.

Klub samomorilcev v Buenos Ayresu. — V tem mestu so prišli na sled klubu samomorilcev, kateremu načeljuje neki zdravnik italijanske narodnosti. Kadar kdo klubovih članov hoče umreti, gre k zdravniku, ki mu napravi imenitno kosilo, v luksuriozno opravljeni dvorani se vrši kosilo, godba igra, čuje predavanje o ničevosti življenja in da je najbolje, če človek umrje v mladosti. Ves omamljen se vrne kandidat smrti domov, se vleče v posteljo in se nič več ne zbudi. Zdravnik, načelnik kluba, so oblasti djale pod ključ.

Bombo sta delala dva gimnazijska študenta v Holoskovu v Galiciji, po imenu Belecki. Smodnik je eksplodiral in usmrtil oba dečka.

Neki jetičen človek Ivan Drozd na Dunaju je iskal prostora v kakšni mestni bolnišnici. Povsodi so konstatirali, da je bolan ali v vsaki bolnišnici so mu rekli, da ni prostora. Na to je šel Drozd na svoje »pogovaje« ter si pogljal krogi, v glavo in umrl. Dunajski listi se ne morejo prečuditi, kako se more v glavnem mestu pripetiti kaj takega, da bolnik ne dobi zavetja v bolnišnici.

Koliko je škode vsled mraza in snega na Štajerskem? — Poročali smo že o veliki škodi vsled mraza in vinogradih in na sadnem drevju na Štajerskem. Ravnatelj Stiegler je dobil od vinarskih inštruktorjev iz cele Štajerske poročila o obsegu škode, in je na podlagi poročil prišel do prepričanja, da znaša na Štajerskem škoda v vinogradih najmanj 22 milijonov, na sadnem drevju pa najmanj 18 milijonov kron, torej skupno nad 40 milijonov kron. Ogromna svota! Uničenih je 60% pričakovane letine.

Škode vsled mraza in snega v tekočem mesecu se ceni za celo Avstrijo na 125 milijonov. z Ogrsko, Bosno in Hercegovino vred pa na 300 milijonov kron.

Samomor vojaka. — Na cesti iz Trsta v Bane so našli ob gozdu truplo vojaka. Spoznali so v njem Otona Heksmana, vojaka prvega polka trdnjavske artilerije na Dunaju.

Cetinjski dvor.

Vidna glava cetinjskega dvora je kralj Nikola, ki ga pozna ves svet in ki imponira celi Evropi, nevidna duša in središče tega dvora pa je kraljica Milena, o kateri velja bolj ko marsikje drugod stari pregovor, da je najboljša žena tista, o kateri se najmanj govori. Njenih lastnosti sploh ni mogoče dovolj prehlvaliti. Še danes žive na Cetinju ljudje, ki se spominjajo, kako so najbližji sorodniki sedanje kraljice nosili na trg pridelke svojega vrta in kuretnino. Zakaj kakor kralji, izhaja tudi kraljica iz ljudstva, kateremu je v pravem pomenu besede najboljša mati. V kraljevski palači — če se sme tako imenovati jako skromna hiša, kjer prebiva kralj in kraljica — je življenje tako preprosto, kakor v kaki navadni meščanski družini, dasi jima je bila sreča vedno izredno mila in ju je povzdignila silno visoko in dasi sta po svojih hčerah danes v sorodu z najmočnejšimi vladarskimi rodovinami. Kralj, s katerim lahko vsak Črnogorec govori kadar hoče, vabi rad odličnejše tujce k sebi in jih zna izredno spretno izpraševati: v nekaj trenutkih izve vse, kar bi rad vedel. Kdor je kdaj s kraljem govoril, občuduje njegovo obsežno znanje, hitrost njegovega mišljenja,

njegovo ostroumnost in smelost njegovih ciljev. Kralj Nikola je resen politik z romantičnimi lastnostmi. Kraljica ostaja vedno v ozadju, a kdor je prišel z njo v dotiko, ne more prehvaliti njene ljubeznivosti. — Središče cetinjskega dvornega življenja je v hiši, kjer prebivata prestolonaslednik Danilo in njegova soproga Jutaprincezinja Meklenburška. Potomcev nimata in jih, kakor se sodi, tudi ne bosta imela. Dvorsko življenje pri prestolonasledniku je seveda nekoliko bolj živahno, a vendar skromno. Sicer pa je pozornost črnogorskega naroda obrnjena vsa na princa Mirka, ki postane naslednik svojega brata in čigar žena je hči domače zemlje in mu je povila zdrave in lepe otroke. Pri starših sta še dve princezinji, ki se jima pač časih potoži po veselim življenju v Petrogradu, zakaj veselje in zabav je na Cetinju tako ubogo malo — a vendar so srečne.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.
Tiskal.: »Goriška Tiskarna« A. Gahrček (odgov. J. Fabčič).
Zaloga: Družba za izdajanje listov »Soča« in »Primorje«.

Moll-ov Seidlitz-prašek

je za na želodcu trpeče neprekaljivo sredstvo katero ima prednost pred vsemi drugimi dražilnimi čistili, kroglicami in grenčicami.

Cena orig. škatlje K 2.—
Ponarejanje se sodnijsko zasleduje.

Mollo-vo Franc. žganje in sol

za ribanje živega. — Boletino olajšujoče in ožepujoče staroznano sredstvo proti trganju in prehlajenju vsake vrste.

Orig. steklenica K 2.—
Na prodaj po vseh lekarnah in mirodilnicah. Glavna lekarna A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, Dunaj, Tuchlauben 9.
Zaloga v Gorici v lekarni: A. Girioncoli, G. Cristofolotti.

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vln. Ako je oglas obsejal se računa za vsako besedo 3 vln. Najpripravnejše inseriranje za trgovce in obrtnike.

Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih za delali (in celo v mestu) nihče ne pozna, ker nikjer ne inserirajo. Škoda ni majhna.

Fotograf A. Jerkič slikal bode odslej pri slabem, temnem vremenu in tudi zvečer pri električni svetilki »Jupiter«. — Senzacionalna novost, krasen umetniški efekt!

Mihael Turk, hrivec na Kornu 6, se priporoča sl. občinstvu za mnogobrojni obisk. Za točno postrežbo in snažnost se jamči.

Slovenci!

Podpirajte in poslužujte se **Prve slovenske brivnice v Gorici,** Gosposka ulica šte. 1 (nasproti ontu). Postrežba solidna in snažna. Za obilen obisk se priporoča **FRAN NOVAK, hrivec in lasničar.**

Gotova služba.

Zavarovalna družba prve vrste in dobro vpeljana išče prostega in energičnega go-spoda, ki bi prevzel

glavno zastopstvo za Gorico in Furlanijo.

Plača stalna, povrnitev vseh stroškov in provizije. Ako se izkaže marljivost in delavnost postane služba stalna in preskrbi se dočelnika za starost.

Oferirajo se lahko tudi taki gospodje, ki niso še praktični v stroki in pišejo naj pod šte. »2704« na naše upravišтво za pojasnila.

150—1

Lepa prilika.

Enonadstropna velika, lepa hiša z dvoriščem in velikim vrtom, veliko izvrstno ledenico in hlevom je na prodaj v Volčah pri Tolminu na zelo lepem prostoru. Hiša je še nova, v najboljšem stanu, ter zelo sposobna za bodisi katerokoli obrt. — Sobe za letovištarje.

Pogoji ugodni.

Več se izve pri g. **Dr. Dinko Pac** odvetnik v Gorici oziroma pri g. **Dr. Rudolfa Grantar** odvetnik v Tolminu.

Kmetiska posojilnica v Cerknem

registrovana zadruga z neomejeno zavezo — sklicuje —

REDNI OBČNI ZBOR

na nedeljo, dne 4. maja 1913.

ob 2. uri pop. v lastnem uradnem prostoru s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje računskega zaključka za leto 1912.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Sprememba pravil.
7. Raznoterosti.

Vabljeni so vsi člani zadruge.

147—1

Načelstvo.

: Iv. Felberbaum – Gorica :

Corso Gius. Verdi 11. — Via Caserma 15.

Za birmo! VELIKA IZBIRA Za birmo!

oblek - srajc - oornikov - zapratnic
----- majc - nogavic itd. -----

po zelo nizki ceni.

Filijalka: Via Carducci 17. (Hiša Orzan).

Ljubjanska kreditna banka podružnica v Gorici

Centrala **Ljubljana**, podružnice: **Celje, Celovec, Sarajevo, Split, Trst.**

Vloge na knjižice po 4³/₄%, v tekočem računu po dogovoru.

Nakup in prodaja vrednostnih papirjev vseh vrst deviz-valut.

Borzna naročila.

Promese za vsa žrebanja.

Vnovčenje kuponov in izžrebanih vrednostnih papirjev.

Eskont menic.

Stavbeni krediti.

Predujmi na vrednostne papirje.

Srečke na obroke.

Sprejemanje vrednot v varstvo in oskrbovanje.

Safes.

Nakazila v inozemstvo.

Kreditna pisma.

Delniška glavnica K 8.000.000.
Rezervni zaklad K 1.000.000.

Napredek vede!

Najenergičnejše in gotovo
se zdravi sifilis s svo-
tovirnim sredstvom

- IORUBIN CASILE -

Stotine zdravniških potrdil
potrjuje, da se uretralna
žozenja, prostatitis, ure-
tritis in meh. katarji ko-
renito ozdravijo s

N. Casile. konfeti Casile

Konfeti Casile urejajo uriniranje, ne da bi
bilo treba rabiti zelo nevarnih cevč (šilinge)
popolnoma odpravljajo in ublažujejo pečenje in
pogosto uriniranje; edini korenito ozdravijo
uretralna žozenja (prostatitis, uretritis, cistitis,
mehurje, kamen, nesposobnost za za-
drževanje urina, sluzaste tokove itd. — Škatlja
konfeti Casile K 4—.

Iorubin Casile, najboljši protisifilitični in
poživljajoči kričistilno sredstvo, ki se uporablja
z uspehom proti sifilisu, anemiji, impotenci,
kostoholi, ishijas, vnetju žlez, polnim madežem,
izgubi semen, polucijam, spermatoroi, sterili-
teti, neurasteniji, energičen razkrojevalec uri-
novne kisline itd. — Steklenica Iorubina Ca-
sile K 350.

Vbrizganec Casile zdravi beli tok, akutne
in kronične katarje, vaginitis, uretritis, endo-
metritis, vnetje in izpad maternice itd. —
Steklenica vbrizganca Casile K 350.
Kdor želi večjih pojasnil, tiskovin itd. naj na-
alovi dopis na lekarno Serravallo za g. Casile
Trst, ki poda odgovor z obratno pošto zastoj
in z vsi rezervi. Priznani medicinski izdelki
CASILE se prodajajo v vseh akreditiranih le-
karnah. — V Gorici v lekarnah Cristofaletti
in Tromba. 6—1

JOSIP BUDIN

urar

Gorica — ulica Rabatta 9 — Gorica

ima veliko zalogo vsakovrstnih
ur in verižic ter sprejema vsa-
kovrstna popravila po zmernih
cenah.

Priložnostni nakup vsakovrstnih
daril za birmance. 187-9

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. I. Eržen

GORICA

Jos. Verdi tekališče šte. 32.

Umetne zobe, zlato zobovje, zlate krone,
zlate mostove, zobe na kaučukove plošče,
uravnavanje krivo stojećih zob. Plomba
vsake vrste.

Ordinira v svojem ateljeju

od 9. ure dop. do 5. ure pop.

Glavna zaloga Palma podpetnikov

A. Drufovka

Gorica, Raštelj 3.

Zaloga usnja.

udlikovana pekarija in sladčelarna

Karol Draščik

v Gorici na Koru v (lastni hiši)

zvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfi-
nejšega peciva, torte, kolače za birmance
in poroke, odlikovane velikonočne
pince itd.

Prodaja različna fina vina in likerje
na drobno ali v originalnih butelkah
Priporoča se glavnemu občinstvu za mnogo-
brojna naročila ter obljublja solidno posrežbo
po jako zmernih cenah.

Priporoča se

Raffia - Bast

ali „morska trava“

za vezanje vinke trte in
mladih sadnih drevesc

na prodaj je

v manufakturni trgovini
Hedžet & Koritnik - Gorica.

Anton Potatzky v Gorici

naslednik Jos. Terpin.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče strobovke in drobnega
blaga ter tkanin, preje in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in čevljarje.

Svetinjice. — Ročni venci. — Mašne
knjižnice.

Hišna obuvala za vsa letna časa.

Posebnost:

Semena za zelenjavo, trave in detelje.

Najbolje opremljena zaloga za kramarje,
krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih
ter na deželi. 35-8

Ljubi moj kam

graste?

k BATJEL-U

v Gorico

Stolna ulica 2-4

po novo dvokolo, Mioka po šivalni stroj, Jože po gra-
mofon in Tinec po kmet. stroj.
Tam je velika zaloga in mehantična delavnica.
Prodaja na obroke. Ceniki franco.

IZIDOR NANUT

avtorizovana stavbena turdka

v Gorici

ulica Adelaide Ristori šte. 5

se priporočata p. n. občinstvu za vsa
stavbena dela. Izdelujeta vsakovrstne
načrte, proračune in kolavdacije po
najnižjih cenah.

C. kr. priv.

kroji

Strokovna krojačnica za izdelo-
vanje oblek za vsaki stan, po
najnovšem kroju. Največja za-
loga blaga in gotovih oblek.

Podpisani priporočam sl. občin-
stvu, da si ogleda mojo bogato
zalogo. Prepriča naj se vsakdo
sam, da vdobi edino v moji
trgovini dobro in najceneje blago
na meter, kakor tudi gotove
obleke za gospode, dečke in
otroke.

M. POVERAJ

Gorica, Travniki šte. 5.

A. vd. Berini

Gorica, Šolska ulica št. 2.

velika zaloga

oljkega olja

prve vrste

najboljših vrst iz Istre, Dalmacije, Melfette, Bari in Nice

s prodajo na drobno in debelo.

Prodaja na drobno: Kron — 96, 104, 112
120, 128, 136, 144, 160, 180, 2—, 240
za luči po 72 vin.

Na debelo cene ugodne.

Pošilja poštnine prosto na dom. Posodo se
pušča kupcu do popolne uporabe olja; po
uporabi se spet zamenja s polno.

Pravi vinski kis in navaden. Zaloga
mila in sveč.

Cene zmerne.

Zdravilišče z žveplom. Varaždinske Toplice (Hrvaško).

Železniška in poštna postaja, telefon, brzojav.

Novo zdravilišče z električno razsvetlavo.

Staroznano radioaktivno zdravilišče z žveplom + 58° C. jako pri-
poročljivo proti

protinu, revmatizmu, ischias itd.

Ziravljenje z pitno vodo pri boleznih v vratu, grlu, prsih, jetrah,
želodcu in črevesnih boleznih.

Elektr. masaža. — Blatne in solne kopeli. — Odprto celo leto.
Moderna oprema. — Novi hoteli. Krasna okolica. — Vojaška godba.

Prospecte pošilja gratis.

Zdravnik: Dr. J. Lohert.

Prvo Vacuum goriško čistilno podjetje

Gorica, Via Ascoli št. 20.

Priporoča se za čiščenje novih stavb, javnih uradov, gledišč, cerkev,
šol, sanatorjev, hotelov, kavarn, restavracij itd. — Pri privatnikih:
osnaženje prahu na hišnih opravah kakor: strop, stene, preproge,
zavese, pod. oblaženo pohištvo, draperije, postelje itd. — Nama-
zanje in poliranje parketov ter čiščenje šip. — V shrambo se
sprejema preproge proti mesečnemu plačilu in po zelo nizkih cenah.

109-47 Posluži se s proračuni in prospekti.

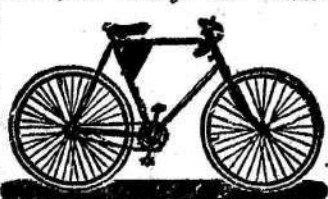

Kupujte samo dvokolesa „Allena“, ki so naj-
boljši francoski sistem in najtrpežnejše vrste bo-
disi za navadno rabo ali za dirke.

Šivalni stroji Original Victoria so najprak-
tičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsako-

vrstno šivanje in šitkanje (vezenje). Stroj
teče brezšumno in je jako-trpežen.

Puške, samokrese, slamoreznice in vse v to
stroko spadajoče predmete se dobi po to-
varniški ceni pri trdnici

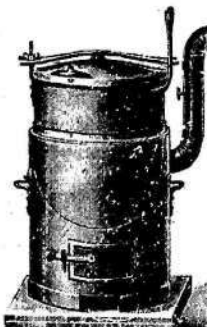

Kerševani & Čuk

GORICA, na Stalnem trgu št. 9. GORICA.

Velika delavnica kotlovin, medenine in drugih kovin.

Zaloga neobdelane kotlovin in v plasteh.

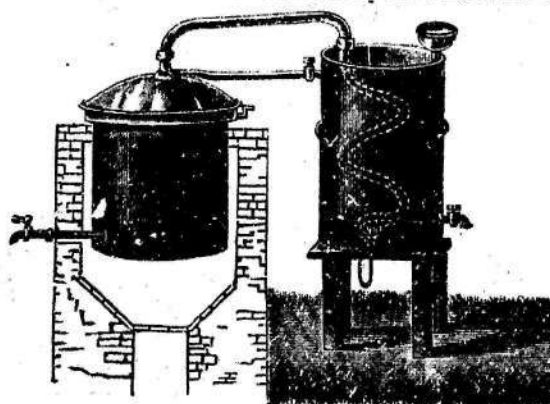

Distilirni aparati za žganje po najnovšem modelu.

Stroji za žveplo 3 vrst: leseni, železni in iz kotlovin,
zadnji model, jako pripravi z potegalom, kakor kaže slika.

Prenavljajo se tudi stari stroji na nov
sistem. — Velika zaloga vsakovrstnih
cevi iz gumija proti-peronosperu razno-
vrstnih škropilnic in mehov za žveplo.

Cene konkurenčne.

Kupuje staro kotlovino po najvišji dnevni ceni.

Za mnogobrojen oblik se toplo priporoča

**PETER MORETTI, kotlar
GORICA.**